

Aan: Gemeente Zwolle,
Gemeenteraad, College van B&W

Betreft: **Advies beleid Luchtkwaliteit**, naar aanleiding van debat 11 maart : Informatienota GGD rapportage luchtkwaliteit en gezondheid en de raadsbrief hierbij.

Zwolle, 7 maart 2024

Geachte raadsleden, geacht college,

Op maandag 11 maart vindt er een Thema debat fysiek leefomgeving plaats , onder andere het thema luchtkwaliteit en gezondheid is hier aan de orde.

De Milieuraad pleit sinds jaar en dag voor extra inspanningen rond dit thema en is verheugd dat het college nu de keuze maakt om zich alsnog aan te sluiten bij het Schone Luchtakkoord (SLA). Het GGD rapport onderbouwt dat ook in Zwolle een ambitieuzer beleid voor schone lucht veel gezondheidswinst kan opleveren, en een bijdrage kan leveren aan het tegengaan van (chronische) ziekten en van vroegtijdige sterfte. De Milieuraad ziet de eigen visie onderstreept. Die visie is dat de scherpste normen, die van de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO), leidend moeten zijn in het belang van de Zwolse inwoners, en tevens algemeen milieu en natuur.

Het advies van de GGD bevat veel aanknopingspunten. De website schoneluchtakkoord.nl bevat tal van aanbevelingen en voorbeelden van concrete uitvoerbare beleidsmaatregelen rond de relevante thema's. Tevens methoden om de effecten van het beleid te monitoren. Dit alles in lijn met het streven naar een gezondheidswinst van minimaal 50 procent in 2030 ten opzichte van 2016.

Specifiek gericht op Zwolle willen we hier enkele elementen aan toevoegen.

Zwolse omgevingsvisie

Deze materie heeft een duidelijke link met de omgevingsvisie. In Zwolle bevat deze enkele algemene verwijzingen naar het belang van schone lucht, tevens vooral meer concrete verwijzingen richting onderdelen van het mobiliteitsbeleid.

Hierop is nu een algemene aanvulling nodig in concretere ambities en normen, zodat in de omgevingsplannen, die gaan worden gemaakt, maximale speelruimte ontstaat om beleid rond luchtkwaliteit op alle relevante beleidsterreinen met kracht, juridisch afdwingbaar, vorm te geven. Daarbij kunnen algemene maatregelen standaard opgenomen worden in de omgevingsplannen. En is er tevens ruimte voor specifiekere gebiedsgerichte maatregelen, aan de hand van specifiek op locatie gemeten vormen van luchtvervuiling. Dit kan zelfs verfijnd worden tot buurtniveau.

Metingen verfijnen

Het college geeft aan dat rond NOx en PM 2,5 maatregelen nodig zijn en voor PM 0 de normen van de WHO reeds behaald worden. (Zie tabel 1 in de raadsbrief).

De Milieuraad ziet algemeen dat deze tabel voor alle stoffen uitgaat van gemiddelden. Verfijndere berekeningen op wijk – terrein - en buurtniveau zijn nodig om te zorgen dat alle inwoners van Zwolle zich verzekerd kunnen voelen om lucht in te ademen die daadwerkelijk voldoet aan de gestelde normen.

Aanpak Zwolse vervuillingsbronnen

De belangrijkste bronnen van vervuiling zijn, volgens het GGD rapport, in Zwolle: het wegverkeer inclusief mobiele werktuigen het belangrijkste probleem, gevolgd door houtstook en industrie.

Voor terugdringen van overlast rond wegverkeer kennen we in Europa de milieuzones in verschillende gradaties bijvoorbeeld gele zone of groene zone. Door het instellen van een gele zone kun je het meest vervuilende verkeer (oudere diesels) weren en wellicht ook oudere brommers. We stellen voor een gele milieuzone in te stellen voor het hele gebied binnen de ring met uitzondering van bedrijven, en voor de woonwijken buiten de ring.

De volgende belangrijke bron is houtstook. Dat verbieden zou de lucht opdoen opklaren. Beleid gericht op voorlichting zet waarschijnlijk onvoldoende zoden aan de dijk.

We verwijzen naar de routewijzer houtstook op de website van het SLA, daar zijn ook goede voorbeelden van ontwikkelingen in andere gemeenten te zien.

De uitstoot van industrie van fijnstof is waarschijnlijk te focussen op een aantal bedrijven waar gericht beleid op gevoerd kan worden. We denken aan informeren, waarschuwen en stimuleren. Hier kan ook de Omgevingdienst bij betrokken worden.

We pleiten er voor om niet uitsluitend te focussen op de grootste vervuilingsbronnen. Er is ook een integrale benadering nodig, waarbij rond de diverse mogelijke thema's kansen worden benut, wordt opgeteld, maximale gezondheidswinst gehaald voor de inwoners, en algemene verbetering van milieu en natuur.

Naast de uitvoerige informatie die de website van het SLA biedt, verwijzen wij bijvoorbeeld ook naar het Informatiepunt Leefomgeving (IPLO). Niet alleen voor concrete maatregelen rond de luchtkwaliteit, maar ook meer algemeen over de link met het proces rond de omgevingswet.

We pleiten verder aanvullend op het GGD rapport algemeen voor meer groen. Meer ruimte voor groen in Zwolle betekent minder ruimte voor verkeer, dat is goed voor de luchtkwaliteit. Daarnaast hebben bomen, struiken en planten het vermogen om verontreinigende stoffen uit de lucht op te nemen: hoe groter het groene gebied, hoe meer dat een rol gaat spelen.

En nu..

Het ondertekenen van het SLA hoort direct de start te zijn van concrete stappen. Waar mogelijk kan dit direct beginnen. We zien graag op de korte termijn eerste maatregelen (laaghangend fruit), daarnaast beleidsontwikkeling erop gericht om de in de SLA gestelde doelen voor 2030 te halen. Ook is een goede organisatie van de monitoring nodig.

Belangrijk bij dit alles is voldoende inzet van ambtelijke capaciteit en van financiële middelen, op dit moment zien we daar nog geen aankondiging van.

Graag blijven wij meedenken over de verdere ontwikkeling van het beleid voor een zo schoon mogelijke lucht in Zwolle. Wij wensen u veel succes bij de beraadslaging.

Namens bestuur Milieuraad Zwolle,

Hans de Graad (voorzitter) , Jos van Oosten

Informant: Siebe Pool